

ZaČESKO*kulturní*

Předvolební dotazník pro stínové ministry a ministryně kultury

---

ČSSD

Vítězslav Jandák

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministrem kultury?

Provést úklid po svých předchůdcích a navázat na práci, od které jsem před čtyřmi roky odešel.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Už jednou se mi to podařilo bez problémů, ministři nejsou lidé nekulturní.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

Rád bych, ale takový zákon bohužel podat nejde. Ale mohu přesvědčovat ministra financí a budoucí poslance, aby to schválili v rámci státního rozpočtu i bez zákona.

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Samozřejmě, že kultury by měla být podporována i z jiných zdrojů. Rád bych nechal přijmout zákon o mecenášství.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Průhlednou grantovou politikou.

ODS

Miroslava Němcová

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministryní kultury?

- vztah státu a církví (postup v restituci církevního majetku) s ohledem na možnosti veřejných rozpočtů
- podpora památkové péče (využití fondů EU)
- změny v mediální oblasti (zjednodušení systému mediálních rad) . Rady České televize, Českého rozhlasu a České tiskové kanceláře nahradit jedinou Radou veřejné služby.
- Převedení agendy cestovního ruchu z MMR na MK – dvě třetiny turistů jezdí do ČR právě za kulturou a za památkami. Je tedy vhodné, aby prostředky cestovního ruchu, posílily více než dosud rozpočet MK.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Počítám s tím, že rozpočty budou kráceny všem rezortům. Jednak v souvislosti s celkovou ekonomickou situací, s nutností splácení státního dluhu, s výpadkem státního rozpočtu na straně příjmů . Ale ODS již v minulých letech prokázala, že nepodceňuje právě finanční zabezpečení MK. V roce 2006 činily výdaje MK celkem 6,3 mld korun, v roce 2007 7,9 mld., rok 2008 8,8 mld. V roce 2009 to bylo 8,4 mld, na rok 2010 je plánováno 8,2 mld. Nelze závazně slíbit, že finančních prostředků ze státního rozpočtu bude více, ale je možnost čerpat fondy EU. To by mělo celkové bilanci výrazně pomoci.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

Nepodám takový návrh. Nebylo by to realistické uvažování v nejbližších dvou – třech letech.

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Lze využít fondů EU. Pro rozpočtové období 2007–2013 je k dispozici pro obnovu památek, a dalších aktivit v oblasti kultury 250 milionů eur. Jde o výběr projektů, které mají prioritu a jejich bezchybné zajištění.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Lepší spoluprací s komunální sférou. Jde o to, aby tyto organizace měly přístup k financím z více zdrojů. Stát nebude schopen finančně zajistit vše sám. Proto bych chtěla nastartovat jiný vztah soukromé sféry (jednotlivců i firem) k těmto aktivitám. Jde o návrat k mecenášství.

Popularizovat tento vztah ke kulturnímu dění, k uchování kulturního dědictví. Podle vývoje ekonomiky by bylo možno uvažovat o daňových podporách pro mecenáše. Ale odhaduji, že to bude možné nejdříve za tři roky.

KDU – ČSL

Jaromír Talíř

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministrem kultury?

Legislativa (památkový zákon, novela autorského zákona, novela zákona o církvích apod.) a udržení či navýšení prostředků pro kulturu ve státním rozpočtu.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Využiji studii Evropské komise o ekonomických přínosech kultury pro ostatní odvětví ve společnosti.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

Ne. Takový zákon nemá šanci ani ve vládě natož v parlamentu. Tímto způsobem se výdaje do kultury zajistit nedají.

III. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Je možné oživit Státní fond kultury definováním jeho příjmů. Ty sem mohou plynout například řádným zdaněním hazardu.

IV. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Zajištěním financí pro dotační programy přes které jsou tyto organizace financovány.

KSČM

Ivana Levá

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministryní kultury?

První prioritou je podpora původní české tvorby, ochrana kulturního dědictví a zajištění financování ve výši 2 % výdajů normalizovaného státního rozpočtu. KSČM chce zajistit dostupnost kulturních akcí na celém území ČR a budovat silnější kulturní sektor. Kultura může být v budoucnu významným zaměstnavatelem a přispívat k růstu ekonomiky, optimálně více než 3 % HDP. V Evropě je přínos kultury k HDP zemí vyšší než u nás.

Dále také změnit grantový systém MK. Začít tím, že podpořím rovnoměrnější krytí žánrů penězi, rozmanitost (více prostředků hudbě, ochotníkům a i výtvarným směrům) a stejné vnímání mezi projekty malých a velkých žadatelů. Grantové komise by měly být veřejné s dopředu jasně definovanými kritérii, za menší účasti stranických politiků a s ekonomickými experty.

Chci zlepšit komunikaci mezi MK a dalšími úrovněmi státní správy. Lepší propojení cestovního ruchu a kultury. Začít odpolitizovávat kulturu a ještě více zapojit do přínosných Evropských projektů (Město kultury apod).

V daňové legislativě chci zlepšit možnosti uplatnění odpočtů při podpoře nejen státních, ale i nestátních uměleckých subjektů. Znovu nastolit myšlenku asignací.

Ráda bych také nabídla kulturním organizacím všech velikostí konzultační program, který jim dá informace o grantech a pomůže s komunikací a získáváním peněz od nestátního sektoru. Zlepšit tzv. Fund-raising.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Chci podat při jednání lepší představu o tom, jak se investice do kultury mohou vrátit a více konkrétních informací o přesném cíli peněz. Chci také odělit čitelněji v rozpočtu financování církví.

Ráda bych na příkladu srovnatelných zemí ukázala, že financování kultury není rozhazování, ale investice, které se vrátí v daňových výnosech, zvýšení životní úrovně a třeba i zaměstnanosti. Na konkrétních příkladech z evropských měst ukázat co uspělo a jak to může zlepšit kulturní život u nás.

Chci povýšit kulturu na rovnocenný resort, lépe ukázat finanční přínosy kultury. Dnes je kultura při jednáních o penězích příliš často prezentována jako pouze „rekreační“ resort. Při prosazování návrhů se chci spojit s „blízkými“ ministerstvy a postupovat společně.

Každá výdajová kapitola by byla doprovázena konkrétním případem realizovaného projektu, který snadněji ukáže, jak budou finance použity a co přinesou v konkrétním místě. Každý výdaj by měl být doplněn o informace o tom, jaká zlepšení a úspora může přinést.

Chci také zlepšit strukturování rozpočtu na kulturu – celková částka obsahuje také peníze určené církvím a není proto plně vypovídající. Tyto prostředky jsou určeny na provoz a s kulturou jak ji většina lidí vnímá, mají jen velmi málo společného.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

První volba je pro mne získání prostředků standartní cestou z rozpočtu ČR. V případě neúspěchu bych podala vládní návrh zákona, který by zajišťoval kultuře 1 % z rozpočtu včetně další postupné valorizace až ke 2 %.

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Podporuji třísložkové financování české kultury.

Vedle státu (včetně obcí a krajů), který musí zajišťovat nejvýznamnější část podpory a koordinovat čerpání Evropských fondů, také spolufinancování ze soukromého a neziskového sektoru. Financování z EU obecně stoupá, ale i zde jsou rezervy.

Česká republika je pozadu především co se týče daňových zvýhodnění pro firemní sponzory a dárce. Chybí zejména lepší informovanost o slevách na dani pro střední a malé firmy, proto bych podpořila novou informační kampaň. Střední a malé firmy by mohly více podporovat osvědčené lokální projekty.

Velký dopad na rozpočty kulturních institucí by mělo zavedení daňových asignací, které dlouhodobě podporují. Líbí se mi třeba italský systém, který dlouhodobě umožňuje podporu od plátce daně přímo kulturní instituci dle jeho vlastního výběru. Mohlo by se jednat o 3 až 5 % ze zaplacené daně. Tato částka by byla přímo připisována vybranému divadlu, souboru, neziskové organizaci nebo galerii.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Chtěla bych více zahrnout v rámci programových dokumentů vlády neziskové kulturní organizace jako možné příjemce podpory ze strukturálních a dalších fondů EU. Po schválení programů vlády v EK by měly volnější cestu k získání podpory, než tomu bylo v minulosti.

V případě budoucích zmenšování státních podílů ve státních firmách bych chtěla, aby část prostředků šla do revitalizovaného fondu na podporu kultury v České republice. Zákon by stanovil, že tyto prostředky by šly společně s výnosy z majetku fondu na podporu neziskových organizací.

Daňové asignace by přinesly podporu i pro neziskové organizace činné v kultuře.

TOP 09

Jiří Hejlek

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministrem kultury?

V TOP09 nejsou určeni "stínoví ministři". Máme tzv. expertní skupiny. Předseda expertní skupiny by v případě jednání o sestavení vlády za účasti TOP09 byl v tom kterém resortu hlavním, byť možná nikoliv jediným kandidátem na ministerské křeslo. Předsedou celostátní expertní skupiny pro kulturu je pan Horymír Kubíček, ředitel Národního technického musea.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Pro český národ jako pro málokterý jiný je kultura a duchovní tradice mimořádně důležitým konstitutivním prvkem. Velmi často v naší historii byl kulturní rozměr národní existence významnější než rozměr čistě politický, ba dokonce druhé často vycházelo z prvního. Ve středověku jsme začínali jako stát i národ pod patronací sv. Václava, naše universita měla velký poloitický význam. Karel IV. vedl politiku více prostředky kulturními než válečnými. Na počátku novověku vyčnívá z nešťastných politických zmatků postava J. A. Komenského. A od národního obrození jsou to právě duchovní, učenci a umělci, kdo se ujímá vedení národa. Kultura, budeme-li ji chápat v širším slova smyslu, je výrazným médiem naší národní i státní existence.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

TOP09 nebude podporovat populistická a nesystémová řešení. Proto ani nepodá návrh zákona, který by zavazoval zákonodárce přidělit kultuře 1 % ze státního rozpočtu.

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Kultura vždy byla a bude podporována z mnoha zdrojů. Důležité vždy byly zdroje soukromé. Dovedeme si například představit, že úpravou zákona rozšíříme možnosti fyzických a právnických osob pro odečítání "mecenášských darů" od základu daně z příjmů.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Viz výše bod IV.

Strana zelených

Marta Smolíková

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministryní kultury?

Je třeba udělat řádné mapování potenciálu kulturního odvětví, a to jak kvantitativní, tak kvalitativní. V zahraničí existuje řada metod, které lze použít. U nás se bohužel po roce 1989 zkoumání kultury moc úsilí, natož prostředků nevěnovalo.

V roce 2007 MŠMT zaplatilo analýzu trhu práce sektoru kultura, která ukázala, že kulturní sektor u nás zaměstnává 3,3 % aktivně pracujících. Loni ministerstvo zaplatilo kvantitativní analýzu ekonomiky filmového průmyslu, na což okamžitě reagovalo novým programem pobídek pro filmové producenty, ukázalo se, že filmový průmysl, který ještě v druhé polovině 90. let úžasně vydělával a zaměstnával spoustu vysoce kvalifikovaných lidí, prudce upadá. Česká republika totiž neobstála v konkurenčním boji okolních zemí, které zavedly proaktivní politiku podpory kinematografie.

Rovněž je třeba upravit a zpřesnit statistická zkoumání. Například v klasifikaci profesí Českého statistického úřadu zcela chybí celá řada profesí v kultuře. Členění prakticky ustrnulo na pracovních v kulturních domech v pojetí pracovního trhu 80tých let. Jenže nejen s nástupem nových technologií vznikla celá řada kulturních profesí, které si dnes ve statistikách přivlastňují jiné obory. I Evropská komise na to upozorňuje a žádá státy, aby se potenciálem kultury seriózně zabývaly.

Pokud jde o kvalitativní hodnocení přínosu kultury, zde jsme na tom velmi špatně. Ve veřejné diskuzi stále chybí argumenty, respektive ty se scvrkly na tvrzení, že jde o kulturní dědictví, které je hodnotou samo o sobě, že to je příležitost pro volnočasové aktivity či identifikaci občanů s kulturními hodnotami. V tom lepším případě, že to je motiv cestovního ruchu. Naprostou prioritou je tedy dát kultuře význam, který jí nyní dává řada tzv. nejvyspělejších zemí a z toho vyvodit důsledky, tj. zapojit ji do celkového rozvoje společnosti.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Sektor kultury a souvisejících oblastí, kterým se dnes říká kreativní odvětví je v posledních letech rychle se rozvíjející globální ekonomická síla. Zajímavé je např. zjištění Islandu, kde došlo ke státnímu krachu ale kulturní a kreativní odvětví naopak zaznamenalo růst.

Kultura je sektor, který řada zemí již zařadila do svých centrálních politik, nejen proto, že kultura v důsledku přináší peníze ale proto, že lidská tvořivost je díky kultuře využívána při transformaci zemí a zejména ekonomiky, která prodělává zásadní změny na globální úrovni, tedy změny, kterým se ani my nevyhneme. Kultura je již dnes v řadě zemí zohledňována v dalších politických agendách, jako je vzdělávání, sociální politika, v oblasti pracovního trhu, při práci s menšinami (nejen národnostními), v oblasti bytové politiky, rozvoje měst a jinde.

Bude třeba se kulturou více zabývat už jen proto, abychom se o ní sami nepřipravili. Narozdíl od fyzického kapitálu se totiž kulturní kapitál používáním nijak neopotřebovává, naopak nepoužíváním ztrácí na hodnotě a zaniká.

IV. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

Kultura, respektive její jednotlivé oblasti potřebují zcela konkrétní opatření, kam patří nejen přímé dotace ale i různé druhy sofistikovanějších finančních nástrojů, jako např. ministrem Riedlbauchem připravené pobídky pro filmový průmysl. Podobně se dá pracovat i v jiných oblastech, např. v hudebním průmyslu či v památkové péči, respektive ve vztahu k soukromým vlastníkům památek. Podpora je v tomto případě investicí, která se má vrátit v dohledném horizontu, není vyplácena před projektem ale až po jeho úspěšném dokončení.

V zásadě mě nezajímá uzákonit jedno procento na kulturu, které se rozplyne netransparentním utrácením na podporu reprezentativních kulturních akcí ale o velmi cílenou podporu do jednotlivých oblastí, která bude sledovat rozvoj, nikoli jen udržovat to, co máme. A k tomu musí směřovat jak dotační programy, tak legislativní rámeček.

V. **Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?**

Je třeba zprovoznit Státní fond kultury, tj. jmenovat radu a oddlužit jej. I dnes jsou v něm peníze, které bohužel nejde rozdělovat, poněvadž nemá radu. Je třeba zajistit, aby část výnosu z loterií a hazardu šla do kultury, jako to je běžné ve většině zemí, které hazard či loterie povolují.

Je nejvyšší čas lépe motivovat soukromý sektor, aby do kultury investoval. V současné době většina tzv. sponzorské podpory se poskytuje v rámci smluv o reklamním plnění, což logicky znamená, že většina takových finančních prostředků jde na propagační služby, nikoli na podporu samotné kulturní služby.

Kulturní organizace také prakticky nemají šanci získat v bance záruky nebo půjčky, přitom celá řada tzv. blockbusterových projektů, nebo projektů, které při správném managementu musí být komerčně úspěšné, ať již v oblasti kinematografie, divadla, či velkých výstav umění se bez ručení či půjček neobejde. Takoví organizátoři se pak obrací na stát či veřejnou správu, ve velké míře na hlavní město Prahu, aby jim projekt podpořili, nemají totiž jinou možnost financování a to se děje navzdory tomu, že se jedná o projekty, které by měly být financovány výhradně ze soukromých zdrojů, protože přinášejí soukromý zisk, pravda někdy v delším časovém horizontu než je splatnost faktur po zahájení projektu či účetní rok.

V. **Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?**

Neziskový sektor v kultuře je třeba chápat jako oblast, kde se pracuje inovativním či experimentálním způsobem, a/nebo v oblastech, které nepatří k mainstreamu.

Pokud je někdo zkušený, používá osvědčené postupy, spolupracuje s populárními osobnostmi, zprostředkovává známá umělecká díla, které běžně vydělávají a přinášejí zisk, musí být něco špatně pokud na tom prodělává. Pokud ale s inovativním přístupem začne vydělávat, tak takové metody i osoby obvykle přejímá komerční sektor, a to je dobře.

Nestátní neziskové organizace také poskytují veřejné kulturní služby, které na ně jsou v řadě případů dokonce „delegovány“ státem či veřejnou správou. Velmi málo se např. mluví o tom, že k výsledkům práce neziskových organizací přispívá řada dobrovolníků, čímž se jejich práce stává nejen levnější, ale zároveň tyto organizace

umožňují větší účast občanů na kulturních službách a aktivitách. U obchodních společností je běžné, že za veškerou práci je třeba zaplatit a proto řada projektů je v důsledku celkově dražší. Především ale nestátní neziskové organizace jsou schopny pracovat s nápady lidí a odpovídat na potřeby občanů. To je pro zdravou společnost velmi důležité.

Samozřejmě i neziskové organizace vytvářejí zisk, který ze zákona reinvestují na svůj další rozvoj. Proto je pro ně důležité vhodné právní prostředí, zejména daňové a také větší společenské uznání. Pak mohou lépe získávat i další dárce. A v tom je třeba změn.

Věci veřejné

Jan Hrdina

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministrem kultury?

Snížit administrativu na ministerstvu a omezit náklady na jeho provoz. Naopak zlepšit financování kultury, efektivněji čerpat peníze z evropských fondů a zlepšit stav péče o památky, aby nedocházelo k tak kritickým situacím v jaké se v současnosti nachází např. barokní Braunův betlém v Kuksu. O odborných záležitostech by měli rozhodovat odborníci, nikoliv politici.

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Věřím, že každý soudný člověk si uvědomuje důležitost kultury v nejširším slova smyslu pro naši společnost, duchovní úroveň i naši budoucnost. Zejména v porovnání se západoevropskými zeměmi podpora v ČR pokulhává. Chápu však i skutečnost, že v období ekonomické krize nelze bouchat pěstí do stolu. Proto v otázce financování kultury hledáme i jiné zdroje, ať už je to snížení nákladů na obživu samotného ministerstva, daňové asignace či lepší čerpání z fondů EU.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

Tuto strategii je zapotřebí podporovat a já s ní souhlasím. Ve financování kultury se sice nemůžeme srovnávat se západními zeměmi, ale i ono 1 % by byl úspěch

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

IV. Samozřejmě. V případě kultury je důležité vícezdrojové financování. Kromě podpory sponzoringu a lepšího čerpání z fondů EU, prosazují Věci veřejné daňové asignace i ve prospěch kultury.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Zajistíme finanční podporu kvalitních projektů, podporu mediální a odbornou, např. v podobě zprostředkování důležitých kontaktů a odborných seminářů.

Strana práv občanů – Zemanovci Miloš Zeman

I. Jaké budou Vaše priority v úřadě, až budete ministrem kultury?

SPOZ nebude vstupovat do vládní koalice

II. Jakými argumenty přesvědčíte kolegy ve vládě, aby uvolnili dostatek prostředků pro Váš sektor?

Viz výše bod I.

III. Podáte návrh zákona, který by kultuře zajišťoval 1 % ze státního rozpočtu?

O tomto se bude rozhodovat dle výsledků zhodnocení možností rozpočtu.

IV. Chcete kulturu kromě státního rozpočtu podporovat i z jiných zdrojů? Jakých?

Ano, budeme podporovat vstupy do projektů EU a vyžadovat vyšší spoluúčasť při získávání zdrojů příspěvkovými organizacemi MK.

V. Jakým způsobem podpoříte nestátní neziskové organizace činné v kultuře?

Podporovat budeme hlavně ty neziskové organizace, které svoji tvorbou pomáhají výchově a vzdělávání dětí a mládeže.